

Bryssel, 2. kesäkuuta 2025
(OR. en)

9607/25

RECH 252
COMPET 445
IND 164
MI 346

SAATE

Lähettäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 28. toukokuuta 2025

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2025) 270 final

Asia: KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE
JA ALUEIDEN KOMITEALLE
EU:n start-up- ja scale-up-strategia
Valitse Eurooppa yrityksen perustamiseen ja laajentamiseen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 270 final.

Liite: COM(2025) 270 final

Bryssel 28.5.2025
COM(2025) 270 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

EU:n start-up- ja scale-up-strategia

Valitse Eurooppa yrityksen perustamiseen ja laajentamiseen

{SWD(2025) 138 final}

1. JOHDANTO

Asiayhteys

Euroopasta on aika tulla vetovoimainen start-up- ja scale-up-yritysten keskittymä. Euroopan kilpailukyky ja viime kädessä myös vauraus riippuvat siitä. Kukoistava start-up- ja scale-up-ekosysteemi voi muuttaa Euroopan taloutta lisäämällä tuottavuutta, luomalla laadukkaita työpaikkoja sekä houkuttelemalla kyvykkäitä osaajia ja investointeja. Sillä voi olla keskeinen rooli myös puheenjohtaja von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissa asettamien tavoitteiden saavuttamisessa: päämääränä on lisätä tuottavuutta ja teknologista suvereniteettia sekä asettaa innovointi Euroopan talouden keskiöön. Lisäksi toimiva start-up- ja scale-up-ekosysteemi on keskeinen osa kilpailukykykompassissa esitettyä kehotusta saada uudelleen käyntiin innovoinnista syntyvä positiivinen kierre.

Euroopan start-up- ja scale-up-yritykset edistävät innovointia ja luovuutta Euroopan taloudessa jo nyt. Unionin alueella on 35 000 aloittelevaa yritystä ja lisäksi 3 400 kasvuvaiheessa olevaa teknologiayritystä, jotka yhdessä ovat merkittävä uusien tuotteiden ja palvelujen lähde.¹ Ne tarjoavat erinomaisia innovatiivisia ratkaisuja asiakkaiden haasteisiin, keskittyvät pieniin erityismarkkinoihin tai kehittyviin markkinoihin ja puuttuvat ongelmiin, jotka suuret yritykset usein sivuuttavat. Ne ovat murroksellisen innovoinnin moottoreita ja luovat uusia markkinoita, joilla EU voi ottaa maailmanlaajuisen johtoaseman. Ne edistävät innovointia myös suurissa, vakiintuneissa yrityksissä yhteistyön, kilpailun ja yritysostojen kautta.

Euroopan kukoistava start-up- ja scale-up-ekosysteemi on olennaisen tärkeä myös Euroopan laajemman strategisen riippumattomuuden ja selviytymiskyvyn kannalta. Eurooppalaiset start-up- ja scale-up-yritykset vahvistavat EU:n teollista kapasiteettia ja tuottavuutta sekä auttavat vähentämään riippuvuuksia keskeisillä aloilla ja kriittisissä teknologioissa. Niillä on lisäksi ratkaiseva rooli työpaikkojen tarjoamisessa eurooppalaisille, sillä viime vuosikymmenen aikana yksistään teknologian alan start-up-yritykset ovat luoneet kolme miljoonaa työpaikkaa. Tätä muutosta voi entisestään vahvistaa ehdokasmaiden asteittainen mukaantulo, sillä se laajentaa unionin kilpailukykyisen ekosysteemin kattavuutta.

Diagnoosi: Vahvat perustat, yhä jatkuvat haasteet

Start-up- ja scale-up-yrityksillä on hyvät edellytykset menestyä EU:ssa, jossa on muun muassa korkean osaamistason työvoimaa ja vakaa sääntelyjärjestelmä. EU on globaali talousmahti. Sen etuina ovat johtava asema tutkimuksessa ja innovoinnissa, 450 miljoonan kuluttajan sisämarkkinat, tehokas ja oikeudenmukainen kilpailu, kotitalouksien huomattavat säästöt sekä ennakoitavissa oleva investointi- ja liiketoimintaympäristö, joka perustuu oikeusvaltioperiaatteeseen. Teknologia-alan yrittäjäyys on kasvussa, start-up-yrityksiä perustetaan vuosittain enemmän kuin Yhdysvalloissa ja aloittelevia yrityksiä on nelinkertainen määrä vuoteen 2015 verrattuna.²

¹ Atomico, 2024, State of the European Tech 2024.

² Dealroom – Accelerating Europe report, 2025.

EU:n ja kansalliset politiikat ovat parantaneet start-up-ekosysteemiä merkittävästi^{3, 4}. Vuodesta 2007 laskien EU:n rahoittamat huipputeknologioita kehittävät start-up-yritykset ovat keränneet yli 70 miljardia euroa riskipääomaa ja tuottaneet yli 500 miljardia euroa yritysarvoa. Vuonna 2018 perustetulla Euroopan innovaationeuvostolla (EIC) on 10,1 miljardin euron talousarvio, ja se tukee murroksellista innovointia tutkimuksesta toiminnan laajentamiseen. EIC-rahasto on nykyään yksi EU:n suurimmista syväteknologiaan keskittyvistä riskipääomarahastoista. Sen tavoitteena on kerätä start-up-yrityksille 20 miljardia euroa vuoteen 2027 mennessä. Sitä täydentää InvestEU-ohjelma – EU:n suurin ohjelma yritysten tukemiseen niiden kaikissa kehitysvaiheissa – edistämällä siemenpääoman hankkimista, kasvua, toiminnan laajentamista, valmistusta ja käyttöönottoa.⁵ InvestEU-ohjelma on kumppaniensa, kuten Euroopan investointirahaston, kautta avainasemassa Euroopan riskipääomaekosysteemin kehittämisessä. European Tech Champions Initiative -aloitteessa puolestaan on onnistuttu keräämään julkisia varoja eurooppalaisten riskipääomarahastojen tukemiseksi.

Innovatiivisten yritysten käynnistäminen ja toiminnan laajentaminen Euroopassa on kuitenkin yhä vaikeaa. Eurooppalaisilla start-up- ja scale-up-yrityksillä on edelleen merkittäviä haasteita, jotka liittyvät teknologian vientiin laboratorion markkinoille, pääoman ja taitavien osaajien saatavuuteen sekä onnistuneeseen sijoituksista irtautumiseen. Markkinat ovat edelleen hajanaiset, ja alueiden välillä on eroavuuksia. EU:n toimia tutkimuksen muuntamiseksi markkinakelpoisiksi tuotteiksi ja yritysten toiminnan laajentamiseksi vaikeuttavat keskeneräiset sisämarkkinat (myös pääoman osalta), sääntelyn hajanaisuus, sijoittajien alhainen riskinottohalukkuus, innovaatioiden hidas käyttöönotto ja julkisten hankintojen puutteellinen hyödyntäminen.

Eurooppalaiset start-up-yritykset kohtaavat usein kaksi ”kuoleman laaksoa” (kaavio 1). Toinen niistä on se, että innovaatioista ei saada markkinakelpoisia tuotteita, toinen taas se, että yrityksillä on vaikeuksia laajentaa toimintaansa. Jälkimmäinen on haaste erityisesti Euroopassa. Vuosina 2008–2021 lähes 30 prosenttia eurooppalaisista ”yksisarvisista”⁶ siirtyi EU:n ulkopuolelle.⁷ Lisäksi vain kahdeksan prosenttia maailmanlaajuisista scale-up-yrityksistä sijaitsi Euroopassa. Eurooppa on vaarassa jäädä jälkeen strategisten teknologioiden suhteen, koska sillä on vaikeuksia saada alueelleen suuren potentiaalinen teknologia-alan scale-up-yrityksiä ja pitää ne Euroopassa.

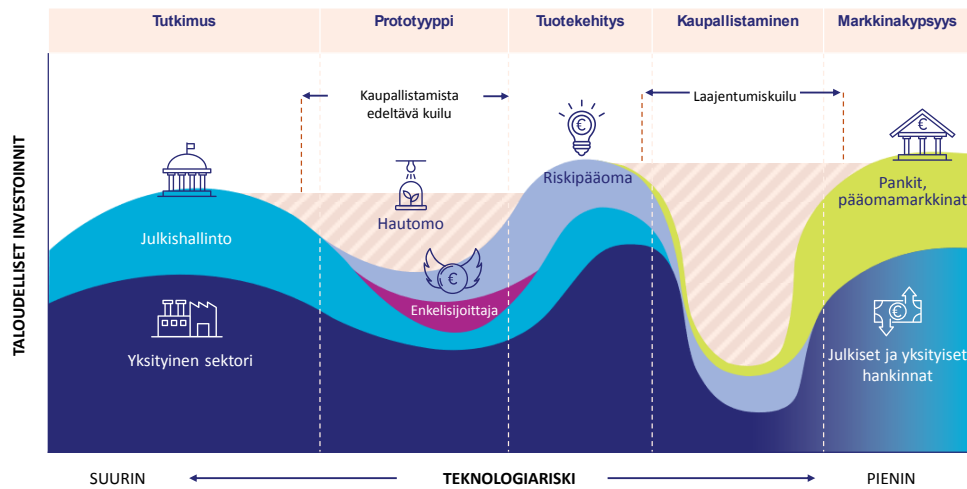
³ Esimerkiksi European Startup Nations Alliance (ESNA), jonka tehtävänä on yksilöidä, jakaa ja toteuttaa parhaita toimintatapoja start-up-yrityksiä varten sekä seurata jäsenvaltioiden edistymistä niiden toteuttamisessa kansallisten toimivaltuuksien puitteissa.

⁴ Euroopan komissio, *Euroopan seuraavat kärkiyritykset: start-up- ja scale-up-yrityksiä koskeva aloite*, COM(2016) 733 final, 22.11.2016; Startup Europe -aloite (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe>).

⁵ Noin 40 prosenttia 26,2 miljardin euron InvestEU-takuusta käytetään suuririskisten riskipääomavelkojen, oman pääoman luonteisen rahoituksen sekä sellaisten oman pääoman ehtoisten sijoitusten tukemiseen, joita toteutuskumppanit tekevät riskinjakojärjestelyissä EU:n talousarvion kanssa.

⁶ Yksisarvinen on yksityisomistuksessa oleva start-up-yritys, jonka markkina-arvo on vähintään miljardi euroa.

⁷ *In search of the EU unicorns – what do we know about them?*, Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) tekninen raportti, 2022, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127712>.

Kaavio 1: Yksinkertaistettu kuva start-up-yritysten kahdesta kuoleman laaksosta

Visio: Tehdään EU:sta vetovoimainen start-up- ja scale-up-yritysten keskittymä

EU:n start-up- ja scale-up-strategian tavoitteena on tehdä Euroopasta maailman paras paikka perustaa ja kasvattaa maailmanlaajuisia teknologiavetoisia yrityksiä, myös syväteknologia-alan yrityksiä. Strategiassa keskitytään auttamaan innovoijia, yritysten perustajia ja sijoittajia valitsemaan Eurooppa. Tähän pyritään parantamalla start-up- ja scale-up-yritysten toimintaedellytyksiä, mikä mahdollistaa uusien geopolitiittisten mahdollisuuksien hyödyntämisen ja vähentää syitä siirtyä EU:n ulkopuolelle. Tämä on ratkaisevan tärkeää strategisten teknologioiden, kuten tekoälyn, kvanttiteknologioiden, kehittyneiden puolijohteiden, lääketieteellisen teknologian, bioteknologian, bionaloussovellusten, puhtaan teknologian ja energian (myös ydinteknologian), vesi- ja sinisten teknologioiden, turvallisuuden, puolustuksen, avaruuden, robotiikan ja kehittyneiden materiaalien, kannalta.⁸

Komission sisämarkkinastrategiaan⁹ ja muihin liiketoimintaympäristön parantamiseen tähtääviin toimiin pohjautuen tässä strategiassa keskitytään parantamaan pääsyä Euroopan sisämarkkinoille, joilla on valtavat mahdollisuudet edistää innovointia ja pitää eurooppalaiset yritykset kilpailukykyisinä maailmanlaajuisesti. Tämä mahdollistaa sen, että start-up- ja scale-up-yritykset voivat kasvaa ja laajentaa toimintaansa niin, että ne voivat kilpailla tehokkaasti.

Tämän saavuttamiseksi strategialla pyritään muuttamaan Euroopan taloutta kohti entistä yrittäjähenkisempää, innovatiivisempaa mallia. Tavoitteena on luoda dynaaminen ekosysteemi, jossa kannustetaan rohkeaan visioon ja harkittuun riskinottoon ja jossa epäonnistuminen nähdään välttämättömänä askeleena kohti edistystä. Strategia edistää

⁸ Mahdolliset kaksikäyttösovellukset mukaan lukien.

⁹ [Sisämarkkinastrategia](#).

politiikan ja sääntelyn muutoksia kaikkialla EU:ssa, ja komissio näyttää siinä esimerkkiä. Tavoitteena on tasoittaa tietä seuraavan sukupolven eurooppalaisille startup-yrityksille, kentaureille ja yksisarvisille, jotka voivat kehittyä maailmanlaajuisiksi teknologiajohtajiksi.

Strategiassa esitetään useita lainsäädännöllisiä, toimintapoliittisia ja taloudellisia tukitoimenpiteitä, joilla tuetaan eurooppalaisia start-up- ja scale-up-yrityksiä sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Sen vaikutusta mitataan seuraavilla mittareilla: 1) start-up-yritysten määrän kasvu EU:ssa, 2) kentaureiden¹⁰ määrän kasvu EU:ssa ja 3) yksisarvisten määrän kasvu EU:ssa sekä se, miten nämä määrät vertautuvat EU:n maailmanlaajuisiin kilpailijoihin.

Strategia on jäsennetty erilaisten tarpeiden mukaan, joita innovatiivisella yrityksellä voi olla elinkaarensa aikana – toiminnan aloittamisesta ja laajentamisesta aina kypsymiseen ja menestymiseen EU:ssa. Nämä tarpeet ovat

- 1) innovoinnille suotuisa sääntely
- 2) parempi rahoitus
- 3) nopea markkinoille pääsy ja laajentuminen
- 4) huipputalustarpeiden tukeminen ja
- 5) infrastruktuurin, verkostojen ja palvelujen käyttömahdollisuudet.

Strategiaan liittyy komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

¹⁰ Kentaurei on yksityisomistuksessa oleva start-up-yritys, jonka markkina-arvo on vähintään 100 miljoonaa euroa.

2. INNOVOINNILLE SUOTUISA SÄÄNTELY

Eurooppa on tunnettu korkeatasoisesta sääntelystään, joka luo vakautta ja luottamusta sekä EU:n että sen ulkopuolisten sijoittajien kannalta. EU:n sääntelykehyksellä varmistetaan turvallisuus ja selkeys myös uusille yrityksille, mikä edistää innovointia ja yrittäjyyttä. Samalla komissio vähentää aktiivisesti hallinnollista taakkaa. Se pyrkii vähentämään yritysten hallinnollista taakkaa 25 prosenttia ja pk-yritysten hallinnollista taakkaa 35 prosenttia, mikä parantaisi ketteryyttä. Sisämarkkinastrategiassa¹¹ puututaan hajanaisuuteen sekä tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteisiin, mikä tarjoaa vankan perustan kasvulle.

Jotta EU voisi pysyä kilpailukykyisenä nopeasti kehittyvässä maailmanlaajuisessa teknologiaympäristössä, sen on vastattava useisiin haasteisiin. Sääntelyn hajanaisuus jäsenvaltioiden välillä vaikeuttaa start-up- ja scale-up-yritysten tehokasta toimintaa sisämarkkinoilla. Erilaiset kansalliset oikeusjärjestelmät erityisesti verotuksen, yhtiöoikeuden ja arvopaperilainsäädännön aloilla luovat sijoittajille esteitä ja rajoittavat pääomavirtoja. Start-up-yrityksillä on myös vaikeuksia selvittää erilaisia työlainsäädäntöjä ja selviytyä korkeista konkurssikustannuksista, mikä lisää sekä yritysten perustajien että sijoittajien epävarmuutta. Lisäksi uusien teknologioiden hidas lakisääteinen hyväksyntä sekä nykyiset sääntelykehykset, jotka eivät mukaudu innovointiin kovin nopeasti, haittaavat murroksellisten tuotteiden ja palvelujen markkinoille pääsyä.

Näihin haasteisiin vastaamiseksi EU:n on lisättävä sääntelynsä joustavuutta. Tuleva eurooppalainen innovaatio- ja 28. järjestelmä auttavat start-up- ja scale-up-yrityksiä kehittymään kaikkialla EU:ssa. Maksukyvyttömyysdirektiivin hyväksyminen yksinkertaistaa maksukyvyttömyysmenettelyjä. Tämä hyödyttää myös start-up-yrityksiä, sillä se vähentää monimutkaisuutta ja kustannuksia. Tulevassa verosuosituksessa, joka on osa puhtaan teollisuuden kehityksen ohjelmaa, suositellaan suhtautumaan suotuisasti välittömään kuluiksi kirjaamiseen ja nopeutettuihin poistoihin sekä kannustimien tarjoamiseen verohyvytyksille, joilla tuetaan start-up- ja scale-up-yritysten investointitoimintaa. Lisäksi **sääntelyn testiympäristöt**¹² voivat tarjota start-up-yrityksille reaali maailman testi ympäristöjä. Niiden avulla yritykset voivat hioa innovaatioitaan, ja sääntelyviranomaiset voivat puolestaan ymmärtää paremmin uusiin innovaatioihin liittyviä tarpeita ja mukauttaa sääntöjä paremmin haasteita vastaaviksi. Testiympäristöt eivät siis ainoastaan auta start-up-yrityksiä¹³ vaan myös edistävät tiiviimpää yhteistyötä viranomaisten kanssa, lisäävät luottamusta ja houkuttelevat sijoituksia. Paikkalähtöiseen innovointiin sovellettuina ne voivat edistää myös paikallista kehitystä alueellisessa mittakaavassa.

¹¹ *The Single Market: our European home market in an uncertain world*, COM(2025) 500 final.

¹² Neuvoston päätelmät sääntelyn testi ympäristöistä ja kokeilulausekkeista digitaalisen ajan hajottaviin haasteisiin vastaavan, innovointia suosivan, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavan ja sopeutumiskykyisen sääntelykehysten välineinä, 2020/C 447/01 (EUVL C 447, 23.12.2020, s. 1).

¹³ Esimerkiksi yli 60 prosenttia sääntelyn testi ympäristöihin osallistuneista rahoitusteknologia-alan start-up-yrityksistä onnistui saamaan sijoituksia kokeilujensa kuuden ensimmäisen kuukauden aikana (<https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/early-lessons-on-regulatory-innovation-to-enable-inclusive-fintech/>), ja sen ansiosta, että ne osallistuivat testi ympäristöihin, niiden mahdollisuudet saada rahoitusta kasvoivat 50 prosenttia (<https://www.bis.org/publ/work901.pdf>).

Komissio antaa maakohtaisia suosituksia eurooppalaisen ohjausjakson kautta innovaatiopolitiikan parantamiseksi ja jäsenvaltioiden liiketoimintaympäristön yksinkertaistamiseksi. Komissio aikoo jatkaa jäsenvaltioiden hallinnollisten valmiuksien vahvistamista teknisen tuen välineen avulla. Lisäksi komissio pyrkii nopeuttamaan EU:n standardointiprosesseja, jotta voidaan pysyä teknologisen kehityksen mukana ja varmistaa, että start-up-yritysten markkinoille pääsystä ja laajentumisesta tulee entistä sujuvampaa ja nopeampaa sisämarkkinoilla.

Toimet

- **Komissio aikoo ehdottaa EU:n 28. järjestelmää**, jolla yrityksille tarjottaisiin yksi, sama sääntökokonaisuus. Siihen sisältyy EU:n yritysten oikeudellinen kehys, joka perustuu oletusarvoisesti digitaalisiin ratkaisuihin ja auttaa yrityksiä ylittämään esteet yritysten perustamisessa, laajentamisessa ja toiminnassa sisämarkkinoilla. Siinä yksinkertaistetaan sovellettavia sääntöjä ja vähennetään konkurssikustannuksia. Mukana olisivat niin maksukyvyttömyys-, työ- kuin vero-oikeuden näkökohdat. Samalla selvitetään mahdollisuuksia yritysten entistä nopeampaan perustamiseen Euroopassa, mieluiten 48 tunnin kuluessa (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes).
- **Komissio aikoo ehdottaa eurooppalaista yrityslompakkoa** yksinkertaisen, digitaalisen liiketoiminnan kulmakiveksi EU:ssa. Se loisi digitaalisen identiteetin kaikille talouden toimijoille ja tarjoaisi puitteet todennettujen tietojen ja valtuustietojen jakamiselle. Näin mahdollistetaan talouden toimijoiden ja julkishallinnon välinen saumaton digitaalinen vuorovaikutus kaikkialla unionissa (vuoden 2025 viimeinen neljännes).
- **Komissio aikoo ehdottaa eurooppalaista innovaatio-säädöstä, jolla myös edistetään sääntelyn testiympäristöjä**, jotta innovoijat voivat kehittää ja testata uusia ideoita. Se sisältää yhteisen oikeudellisen määritelmän ja perusperiaatteet, jotka koskevat sääntelyn testiympäristöjen – myös rajat ylittävien ja paikallaloitosten sääntelyn testiympäristöjen – perustamista, varmistaen samalla alakohtaiset tarpeet (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes).
- Komissio aikoo ehdottaa **innovointia koskevaa jäsenvaltioiden vapaaehtoista stressitestiä**. Se koostuu jäsenvaltioille annettavista suosituksista arvioida järjestelmällisesti mahdollisia vaikutuksia innovointiin uutta tai tarkistettua kansallista lainsäädäntöä valmisteltaessa (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes).
- Komissio aikoo esittää ehdotuksia **sääntelytaakan vähentämiseksi strategisilla aloilla** tulevien alakohtaisten lainsäädäntöehdotusten ja muiden kuin lainsäädäntöehdotusten avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi EU:n bioteknologiasäädös, EU:n biotalousstrategia, EU:n biotiedestrategia, kehittyneitä materiaaleja koskeva säädös, lääkinnällisistä laitteista annettu asetus ja puolustusalan koontiasetuksen yksinkertaistamispaketti (vuodesta 2025 alkaen).
- Komissio aikoo **tarkistaa standardointiasetusta**, jotta standardointiprosesseista saataisiin entistä nopeampia ja helpommin saavutettavia erityisesti pk-yritysten ja start-up-yritysten kannalta (vuoden 2026 toinen neljännes).
- Komissio aikoo **käynnistää tutkimuksen** sen arvioimiseksi, missä määrin yritysten rakenneuudistusten organisointi ja sääntely EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla luo

start-up-yrityksille, scale-up-yrityksille ja innovatiivisille yrityksille esteitä niiden sopeutumiselle ja innovoinnille talouden eri aloilla. Tutkimuksessa käytetään yritystason tietoja (2026). Tutkimuksella tuetaan laadukkaita työpaikkoja koskevan etenemissuunnitelman ja oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskevan paketin täytäntöönpanoa.

3. PAREMPI RAHOITUS START-UP- JA SCALE-UP-YRITYKSILLE

Eurooppalaiset riskipääomasijoitukset ovat tuottaneet hyvin, ja tuotot ovat nykyään yhtä suuria tai suurempia kuin EU:n ulkopuolisten sijoitusten tuotot¹⁴. EU:n julkinen sektori on ollut keskeisessä asemassa riskipääomamarkkinoiden edistämässä erilaisten aloitteiden kautta, muun muassa InvestEU-rahaston avulla. InvestEU-rahasto on saanut liikkeelle yksityistä pääomaa pk-yrityksiin ja scale-up-yrityksiin tehtäviä sijoituksia varten. Euroopan innovaationeuvosto (EIC) on tukenut syväteknologia-alan start-up-yrityksiä jopa 30 miljoonan euron avustuksilla ja pääomasijoituksilla, ja European Tech Champions Initiative -aloitteessa on onnistuttu keräämään julkisia varoja eurooppalaisten riskipääomarahastojen tukemiseksi. Euroopan investointirahasto (EIR) on katalysoinut riskipääoma-alan kasvua viimeisten 30 vuoden aikana ja sijoittanut jopa seitsemän miljardia euroa vuodessa rahastoihin kaikkialla Euroopassa. Nämä kokemukset osoittavat, miten hyödyllistä on yhdistää rahoitusvälittäjien kautta annettava tuki (kuten InvestEU-ohjelman puitteissa on tehty, mikä auttaa kehittämään koko riskipääomaekosysteemiä) EIC-rahaston tekemiin suoriin pääomasijoituksiin (jotka mahdollistavat strategiset päätökset, jotka koskevat sijoituskohteiden valintaa, sijoituskumppaneita ja sijoitusohjeita) ja yhteistyössä hallinnoituihin rahastoihin (pääasiassa Euroopan aluekehitysrahastoon, joka toimii katalysaattorina lisärahoituksen saamiseksi avustusten ja rahoitusvälineiden kautta). Ulkomaiset riskipääomasijoitukset eurooppalaisiin yrityksiin ovat lisääntyneet vuodesta 2016.¹⁵ EU:ssa on yhä enemmän enkelisijoittajia, erityisesti menestyksekkäitä yritysten perustajia, jotka ovat valmiita sijoittamaan start-up-yritysten uuteen sukupolveen ja toimimaan mentorina uusille perustajille.¹⁶

EU:n rahoitusjärjestelmä on kuitenkin edelleen pääasiassa pankkikeskeinen. Pankkien varat ovat 300 prosenttia EU:n BKT:stä, kun Yhdysvalloissa vastaava osuus on vain 85 prosenttia.¹⁷ EU:n riskipääomamarkkinoiden pienen koon taustalla ovat pääomasijoituskulttuurin puute, riskien välttäminen ja pääomamarkkinoiden hajanaisuus kansallisten sääntöjen vaihtelevuuden vuoksi.¹⁸ Sääntelyn hajanaisuuteen kuuluvat erilaiset maksukyvyttömyyslait, yhtiölait, verojärjestelmät ja julkiset markkinat, jotka rajoittavat mahdollisuuksia irtautua sijoituksista.¹⁹ Rahoituksen saatavuudessa on suuria maantieteellisiä eroja, ja joissakin jäsenvaltioissa on edelleen merkittäviä ongelmia kaikissa varainhankinnan vaiheissa. Rajat ylittävien sijoitusten määrä on edelleen alhainen, mikä heikentää kasvunäkymiä ja voi saada innovatiiviset yritykset etsimään suurempia markkinoita ja yksinkertaisempaa rahoitusta Euroopan ulkopuolelta.

Suuririskisten ja pääomavalttaisten teknologioiden laajentamisen rahoituksessa on edelleen selvä rahoitusvaje, joka edellyttää yli 100 miljoonan euron investointeja²⁰.

¹⁴ InvestEurope, 2024.

¹⁵ EU ja Yhdistynyt kuningaskunta.

¹⁶ Yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisia tarjoajia koskeva asetus edistää tehokkaampaa välitystä ja kumppaninetsintää myös enkelisijoittajien ja start-up-yritysten välillä yleiseurooppalaisella tasolla.

¹⁷ EIP (2024), *The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union*, Euroopan investointipankki, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

¹⁸ EIP (2024), *The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union*, Euroopan investointipankki, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

¹⁹ Ks. tähän strategiaan liittyvään komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan sisältyvä tiivistelmä kuulemisesta.

²⁰ EIR:n raportti [Scale-up financing gap](#).

Laajentamis- tai kasvupääoman laajemman saatavuuden puute aiheuttaa EU:lle monia riskejä, kuten i) riskin menettää yrityksiä, joita Eurooppa on vaalinut alkukasvuvaiheessa, sekä ii) riskin menettää kriittisiä teknologioita, jotka ovat välttämättömiä Euroopan tulevan vaurauden kannalta. Rahoitusvajeen korjaamiseksi ja EU:n taloudellisen turvallisuuden ja teknologisen suvereniteetin vahvistamiseksi tarvitaan tarpeeksi suuri eurooppalainen scale-up-yritysten rahasto, joka toimisi markkinaolosuhteissa. Lisäksi, kuten säästö- ja investointiunionin yhteydessä ilmoitettiin, komissio tutkii tapoja tukea European Tech-Champions Initiative 2.0 (ETCI) -aloitetta. Kyseessä on rakenteeltaan syvempi, entistä kunnianhimoisempi rahasto-osuusrahasto, johon kootaan pääomaa sekä yksityisiltä että julkisilta sijoittajilta ja jonka EIR suunnittelee käynnistävänsä vuoteen 2026 mennessä. ETCI 2.0:n ja uuden Scaleup Europe -rahaston välille varmistetaan tiivis yhteistyö ja täydentävyys, jotta niiden vaikutukset ja joustavuus voidaan maksimoida – erityisesti tulevaa Euroopan kilpailukykyrahastoa silmällä pitäen.

Myös syväteknologia-alan start-up-yritysten rahoituksen kysyntä on edelleen suurta. EIC-rahastosta on tullut yksi Euroopan tärkeimmistä syväteknologia-alan sijoittajista vain neljässä vuodessa, mutta erinomaisten syväteknologia-alan yritysten EIC:n tuen kysyntään ei voida tällä hetkellä täysin vastata.²¹ EIC:n olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava prosessejaan, jotta se voisi vastata hakijoidensa ja mahdollisten sijoituskohteidensa tarpeisiin paremmin. Lisäksi EIC aikoo ottaa mallia ARPA-tyyppisistä käytännöistä ja tehdä tiivistä yhteistyötä luotettavien sijoittajiensa, yrityskumppaneidensa ja menestyksekkäimpien eurooppalaisten innovoijien kanssa määritelläkseen uusia teknologisia kehityssuuntauksia ja murroksellisia teknologioita, jotka ovat keskeisiä Euroopan kilpailukyvyn ja strategisen riippumattomuuden kannalta.²²

Erityisesti naispuolisilla yrittäjillä ja sijoittajilla on edelleen merkittäviä esteitä rahoituksen saannissa. Esimerkiksi teknologia-alan start-up-yrityksiin tehtäviä pääomasijoituksia saavat edelleen selvästi eniten pelkistä miehistä koostuvat perustajatiimit. Perustajatiimit, joissa on sekä miehiä että naisia, saavat rahoituksesta 15 prosenttia, kun taas pelkistä naisista koostuvat perustajatiimit saavat rahoituksesta vain kolme prosenttia.²³ Tämän sukupuolten välisen kuilun poistamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että rahoituksen saatavuutta naisille vahvistetaan, naisten edustusta lisätään rahoitusalan päätöksentekorooleissa ja naisten johtamia sijoitusverkostoja edistetään. Yhteisötalouden toimintasuunnitelmalla ja sen tulevalla tarkistuksella (2026) pyritään myös lisäämään sosiaaliselle innovoinnille annettavaa tukea.

Nykyisin eurooppalaisilla yhteisösijoittajilla, kuten eläke- ja vakuutusrahastoilla, on vain rajallinen rooli eurooppalaisilla riskipääomamarkkinoilla. Eläkerahastojen osuus riskipääomarahoituksesta EU:ssa oli vuosina 2013–2023 vain seitsemän prosenttia.²⁴ Jotkin

²¹ Vain 5,9 prosenttia EIC Accelerator -välineelle tehdyistä hakemuksista hyväksyttiin viimeisimmässä haussa (lokakuussa 2024), mikä vastaa aiempien hakujen prosenttimääriä.

²² ARPA (Advanced Research Projects Agency) on Yhdysvaltain valtion virasto, joka rahoittaa suuririskistä, mahdollisesti suuria hyötyjä tarjoavaa tutkimusta tieteen ja teknologian alan läpimurtoinnovaatioiden edistämiseksi. Se perustettiin alun perin puolustusministeriön alaisena ARPAna (nykyisin DARPA) ja kopioitiin myöhemmin muille aloille, kuten energia-alalle (ARPA-E) ja terveysalalle (ARPA-H).

²³ Euroopan komissio: tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, *She-Figures 2024, Policy report*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025.

²⁴ France Digitale, 2024.

EU:n jäsenvaltiot ovat kuitenkin jo alkaneet käynnistää aloitteita saadakseen yhteisö-sijoittajia mukaan riskipääomasijoituksiin.²⁵

Monilla start-up-yrityksillä on vaikeuksia käyttää aineetonta omaisuuttaan, kuten teollis- ja tekijänoikeuksiaan, vakuutena tai takuuna rahoituksen hankkimiseksi. Tämä johtuu i) rajoittavista pankkikäytännöistä, ii) kehittymättömästä teollis- ja tekijänoikeuksien arvonmääritysekosysteemistä, iii) vähäisestä luottamuksesta teollis- ja tekijänoikeuksien arvonmääritysmenetelmiin, iv) heikosta tietoisuudesta kansainvälisesti tunnustetuista teollis- ja tekijänoikeuksien arvonmääritysmenetelmistä sekä yleisemmin v) teollis- ja tekijänoikeuksilla tuetun rahoituksen vähäisestä tunnettuudesta markkinoilla. EU:ssa ei ole tarpeeksi kannustimia, joilla kannustettaisiin pankkeja ja yhteisö-sijoittajia osallistumaan teollis- ja tekijänoikeuksilla tuettuun rahoitukseen.

Eurooppalaisten enkelisijoittajien mahdollisuuksia rajoittavat edelleen rajat ylittävien sijoitusten esteet ja liiketoimintatavat, jotka lukitsevat enkelisijoittajien sijoitukset pitkäksi aikaa.

EU:n lainsäädäntö, kuten **ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta** koskeva asetus ja **valtioneuvoston säännöt**, on olennaisen tärkeää EU:n sisämarkkinoiden turvallisuuden, strategisten etujen ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi. Tämä koskee myös ulkomaisia suoria sijoituksia start-up- ja scale-up-yrityksiin. Näissä sijoituksissa teollis- ja tekijänoikeuksien omistajuuteen ja paikalliseen lisäarvoon liittyvät kysymykset ovat ratkaisevan tärkeitä. Start-up-yritykset voivat kuitenkin kokea niiden toteuttamisen olevan ajoittain liian raskasta ja tukahduttavaa. Siksi on tärkeää, että nämä välineet kohdennetaan niiden tavoitteiden mukaisesti. Tässä hengessä ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta koskevan asetuksen meneillään olevalla tarkistuksella pyritään yhdenmukaistamaan seurantaprosesseja kaikissa jäsenvaltioissa ja parantamaan EU:n laajuista yhteistyötä. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen, että ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamenettelyt ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja ennakoitavia ja etteivät ne estä laillisia sijoituksia. Valtioneuvoston säännöt tarjoavat jo jonkin verran joustavuutta start-up-yrityksille ja mahdollistavat poikkeamisen tukea koskevista yleisistä rajoituksista vaikeuksissa oleville yrityksille. Koska nykyiset määritelmät perustuvat kuitenkin staattisiin taloudellisiin indikaattoreihin, komissio aikoo arvioida, miten sääntöjä voidaan mukauttaa, jotta ne tukevat paremmin start-up-yritysten kasvua.

Sopivien irtautumisvaihtoehtojen rajallisuus on merkittävä este riski- ja kasvupääoman kasvuun EU:ssa. Vaikka listautumisantien määrä Euroopassa on kasvanut merkittävästi ja niiden arvo nousi viime vuosikymmenen aikana yli 320 miljardiin euroon, sijoituksista irtautumiset ovat edelleen keskittyneet vain muutamaankin maihin. EU:n osakemarkkinat ovat vain 55 prosenttia EU:n BKT:stä, kun vastaava luku Yhdysvalloissa on 147 prosenttia. EU:n osuus listautumisanneista maailmanlaajuisesti on vain 11 prosenttia.

Vastatakseen keskeisiin haasteisiin EU:n pääomamarkkinoiden toiminnassa komissio toteuttaa **säästö- ja investointiunionia** koskevaa strategiaa²⁶. Säästö- ja investointiunioni vähentää markkinoiden hajanaisuutta, luo parempia sijoitusmahdollisuuksia kansalaisille ja auttaa lisäämään rahoitusvaihtoehtoja yrityksille. Se pyrkii erityisesti lisäämään start-up- ja

²⁵ Esimerkiksi Tibi-aloite Ranskassa ja WIN-aloite Saksassa.

²⁶ *Säästö- ja investointiunioni – Strategia kansalaisten vaurauden ja talouden kilpailukykyyn edistämiseksi EU:ssa* (COM(2025) 124 final).

scale-up-yritysten mahdollisuuksia saada oman pääoman ehtoista rahoitusta ja velkarahoitusta, vahvistamaan riskipääoma- ja yhteisösijoittajien roolia sekä sovittamaan EU:n julkisen rahoituksen välineitä paremmin yhteen säästö- ja investointiunionin tavoitteiden kanssa.

Lisäksi **sulautumisilla ja yritysostoilla on keskeinen rooli innovointiin liittyvässä uudelleeninvestoinnissa ja laajentamisessa**. Yli 60 prosenttia eurooppalaisista start-up-yritysostoista on kuitenkin EU:n ulkopuolisten yritysten tekemiä. Jotta EU voi säilyttää teknologisen suvereniteettinsä ja edistää kotimaisen innovoinnin kasvua, eurooppalaisten yritysten on kilpailtava paremmin säilyttääkseen huipputaajansa ja teknologiansa Euroopassa. Samalla on varmistettava, että nuoret yritykset voivat valita omat kasvu- ja irtautumisstrategiansa ilman, että ne tukahduttavat kunnianhimoaan.

Toimet

- Komissio aikoo **laajentaa Euroopan innovaationeuvostoa** ja yksinkertaistaa sen sääntöjä. EIC keskittyy entistä enemmän suuririskisten innovaatioiden haastelähtöiseen, vaiheistettuun rahoitukseen ottamalla käyttöön enemmän ARPA-tyyppisiä prosesseja. Se myös aikoo laajentaa Trusted Investor Network -verkostoaan ja tehostaa yhteistyötään EU:n kentaurien ja yksisarvisten kanssa toimintapolitiikkaa koskevan palautteen saamiseksi (2025).
- Komissio tekee yhteistyötä yksityisten sijoittajien kanssa perustaakseen osaksi EIC-rahastoa markkinapohjaisen, yksityisesti hallinnoidun ja yksityisesti yhteisrahoitetun **Scaleup Europe -rahaston**²⁷. Rahastolla on kohdennettu investointistrategia, jonka avulla pyritään kuromaan umpeen syväteknologia-alan scale-up-yritysten rahoitusvajetta. Scaleup Europe -rahastoon kerätään merkittäviä yksityisiä varoja, ja se tekee suoria pääomasijoituksia strategisilla aloilla²⁸ Euroopan teknologisen suvereniteetin ja taloudellisen turvallisuuden edistämiseksi. Scaleup Europe -rahaston perustaminen ei vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Scaleup Europe -rahasto toimii tiiviissä yhteistyössä InvestEU-ohjelman kanssa ja täydentää European Tech Champions Initiative -aloitetta ja muita EIP-ryhmän välineitä (2026).
- Komissio aikoo yhteistyössä EIP-ryhmän kanssa työskennellä suurten yhteisösijoittajien kanssa laatiakseen **vapaaehtoisen eurooppalaisen innovaatioinvestointisopimuksen** niille, jotka sitoutuvat sijoittamaan osan hoidettavina olevista varoistaan EU:n rahasto-osuusrahastoihin, riskipääomarahastoihin ja listaamattomiin scale-up-yrityksiin (2026).
- Komissio aikoo hyödyntää ja vahvistaa olemassa olevia välineitä ja kehittää uusia välineitä saadakseen liikkeelle sijoituksia **eurooppalaisiin turvallisuus- ja**

²⁷ Rahastoon viitataan komission aiemmissa tiedonannoissa, kuten *Puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa*, nimellä ”TechEU Scaleup -rahasto”, mutta konsepti on sama. Komission sisäisestä rahaston hallinnoinnista päätetään strategian hyväksymisen jälkeen.

²⁸ Näitä ovat esimerkiksi tekoäly, kvanttitekniikat, kehittyneet puolijohteet, lääketieteellinen teknologia, bioteknologia, biotaloussovellukset, puhdas teknologia ja energia (myös ydinteknologia), vesi- ja siniset teknologiat, turvallisuus, puolustus, avaruus, robotiikka ja kehittyneet materiaalit, mahdolliset kaksikäyttösovellukset mukaan lukien.

puolustusalan start-up- ja scale-up-yrityksiin puolustusalan valkoisen kirjan²⁹ mukaisesti ja tulevan puolustusalan koontiasetuksen yksinkertaistamispaketin pohjalta. Näihin välineisiin voi sisältyä entistä joustavampia ja mukautuvampia rahoitusmalleja uusille puolustusalan innovoijille, myös Ukrainasta tuleville innovoijille, kuten kohdennettua tukea yksittäisille tahoille, sekä käytettävissä olevien EU:n rahoitusvaihtoehtojen – myös oman pääoman ehtoisten ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien – vahvistaminen ja soveltamisalan laajentaminen (2026).

- Komissio aikoo laatia yhteistyössä Euroopan unionin teollisoikeusviraston kanssa **teollis- ja tekijänoikeuksien arvonmäärittämisestä koskevan kehyksen** teollis- ja tekijänoikeuksilla tuettua rahoitusta varten. Se aikoo myös laajentaa tietopohjaa konkreettisten teollis- ja tekijänoikeuksiin keskittyvien rahoitusvälineiden kehittämiseksi (vuoden 2027 toinen neljännes).
- Komissio aikoo tukea **eurooppalaisia enkelisijoittajia** ja niiden verkostoja luodakseen lisää kasvumahdollisuuksia nuorille start-up-yrityksille (2026).
- Pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien suuntaviivojen tulevan uudelleentarkastelun yhteydessä komissio tarkastelee uudelleen **'vaikeuksissa olevan yrityksen'** määritelmää ottaen huomioon mahdolliset esteet, jotka estävät tiettyjä start-up- ja scale-up-yrityksiä, jotka eivät ole vaarassa menettää liiketoimintaansa, hyötymästä muuntotyypisestä valtiontuesta (vuoden 2025 toisesta neljänneksestä alkaen).
- Komissio tarkastelee uudelleen **horisontaalisia sulautumia ja ei-horisontaalisia sulautumia koskevia suuntaviivoja** pitäen mielessään dynaamiset kriteerit, kuten innovointikilpailun (2027).
- Komissio perustaa **eurooppalaisen yritysverkoston**, jonka tarkoituksena on integroida suuryritykset, yritysten riskipääomasijoittajat ja yritysten ostajat paremmin EU:n innovaatioekosysteemiin sekä hyötyä start-up-yritysten kehittämistä innovatiivisista ratkaisuista. Verkoston jäsenet neuvovat asiaan liittyvissä toimintapolitiikoissa, etsivät kumppaneita start-up-yrityksistä ja sitoutuvat vapaaehtoisesti asettamaan etusijalle eurooppalaiset start-up-yritykset ollessaan tekemisissä innovatiivisten ratkaisujen kanssa, sijoittaessaan niihin ja hankkiessaan niitä – erityisesti käyttäessään julkista rahoitusta tai kriittisiä tutkimus- tai teknologiainfrastruktuureja (2026).

²⁹ Euroopan komissio, Valkoinen kirja Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä, 19.3.2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-FI/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52025JC0120&qid=1749393023806>.

4. NOPEA MARKKINOILLE PÄÄSY JA LAAJENTUMINEN

Innovatiivisten tuotteiden menestyksellä kaupallistaminen perustuu yrittäjähenkisyyden, riskisietoisien pääoman, markkinakysynnän ja julkisen tuen yhdistelmään. Ratkaiseva rooli tässä ekosysteemissä on yliopistoilla³⁰, sillä niiden alumnit voivat perustaa seuraavan kymmenen vuoden aikana yli 157 000 spin-off- ja start-up-yritystä, jotka mahdollisesti luovat 6,1 miljoonaa työpaikkaa³¹. EU:lla on pitkä kokemus innovaatioekosysteemejä tukevista aloitteista ja julkisista politiikoista. Vuonna 2023 käyttöön otetun **eurooppalaisen yhtenäispatenttijärjestelmän** odotetaan vähentävän merkittävästi patenttikustannuksia, tarjoavan yhdenmukaisen suojan ja nopeuttavan teknologioiden kaupallistamista kaikkialla EU:ssa.

Euroopassa tutkimuksen muuntaminen kaupallisiksi hankkeiksi on edelleen vähäistä korkean suorituskyvyn innovaatioklustereiden ulkopuolella. Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti³², Enterprise Europe Network³³, Euroopan klusteriyhteistyöfoorumi (ECCP) ja eurooppalaiset digitaali-innovaatiokeskittymät tukevat yrittäjyyttä ja akateemisia start-up-yrityksiä jo nyt, mutta keskeisiä ongelmia on edelleen. Vaikka yliopistojen osuus Euroopan patenttivirastolta haetuista patenteista on yli kymmenen prosenttia, vain kolmasosaa patenteista hyödynnetään kaupallisesti. Keskeinen ongelma on innovaatiomyönteisen ajattelutavan puute monissa yliopistoissa, joissa tutkijoilla ei ole riittäviä kannustimia kaupallistaa työtään. Akateemisia spin-off-yrityksiä koskevat oikeudelliset, organisatoriset ja rahoituskelliset kehykset vaihtelevat eri puolilla Eurooppaa, mikä johtaa epätasaiseen tilanteeseen mantereella. Lisäksi monissa EU:n jäsenvaltioissa julkisia hankintoja koskeva menettely on liian riskejä välttelevä ja siinä suositetaan vakiintuneita palveluntarjoajia start-up-yritysten sijaan. Tämä rajoittaa start-up-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia sopimuksia innovatiivisille ratkaisuilleen. Yritysten hankintamenettelyt myös vaikeuttavat start-up-yritysten kykyä laajentaa toimintaansa. Riskejä välttelevät käytännöt tukahduttavat usein innovointia.

Yhtenäisemmän innovaatioympäristön edistämiseksi EU:n on kannustettava vahvempiin yhteenliitettyihin ekosysteemeihin lisäämällä tukea yliopistoille, tutkimuslaitoksille ja start-up-yrityksille. Kaikkien EU:n jäsenvaltioiden on otettava **yhtenäispatenttijärjestelmä** käyttöön täydessä mitassa patenttikustannusten vähentämiseksi ja tutkimuksen kaupallistamisen helpottamiseksi. Hankintapuolella Euroopan komissio suunnittelee tarkistavansa ja ehdottavansa julkisia ja yksityisiä hankintoja koskevia sekä lainsäädännöllisiä että muita kuin lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, jotka auttavat tukemaan start-up- ja scale-up-yrityksiä paremmin vähentämällä mahdollisia esteitä ja kannustamalla innovointiin. Täydentävillä muilla kuin lainsäädännöllisillä toimenpiteillä tehostetaan

³⁰ Ammattikorkeakoulut sekä tutkimus- ja teknologiaorganisaatiot mukaan lukien.

³¹ Redstone University Startup Index – Europe’s Trillion Euro Opportunity, 2024, <https://www.redstone.vc/research/redstone-university-startup-index>.

³² Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) on tukenut suoraan yli 9 900:aa start-up- ja scale-up-yritystä, jotka ovat yhdessä keränneet lähes kymmenen miljardia euroa ulkopuolista rahoitusta. Tämä on johtanut yksisarvisiin ja innovatiivisiin yrityksiin, joiden arvo on nykyään 71,2 miljardia euroa.

³³ Yli 3 500 Enterprise Europe Networkin neuvonantajaa auttaa start-up- ja scale-up-yrityksiä ilmaisella yritystuella lähes 60 maassa. Lisäksi yli 1 500 klusteria edistää sidosryhmiensä, myös start-up-yritysten, innovointia ja kilpailukykyä.

seurantaa, rahoitusta ja kansallisia osaamisverkostoja kaikissa jäsenvaltioissa. Tukemalla EU:n sisäistä rajat ylittävää yhteistyötä ja yksinkertaistamalla hankintamenettelyjä EU voi luoda entistä suotuisamman ympäristön start-up-yritysten kasvulle ja laajentumiselle. Start-up-yritysten ja muiden yritysten välisen yhteistyön tehostamiseksi tulisi kannustaa strategiaan kumppanuuksiin, joiden avulla start-up-yritysten olisi helpompaa hankkia ensimmäiset asiakkaansa ja kasvaa. Myös **koheesiopolitiikka** voi auttaa yhdistämään alueellisia ja kansallisia toimijoita, mikä edistäisi alueellisia yhteyksiä ja auttaisi start-up-yrityksiä laajentumaan. Koheesiopolitiikan väliarviointi on keskeinen askel sen suhteen, että yhdenmukaistetaan alueelliset ja kansalliset pyrkimykset auttaa start-up-yrityksiä luomaan yhteyksiä suurempiin yrityksiin ja pääsemään uusille markkinoille.

Lisäksi komissio aikoo yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon ja jäsenvaltioiden kanssa tukea **start-up-yrityksiä maailmanmarkkinoille pääsyssä** muun muassa hyödyntämällä kauppasopimuksia, EU:n edustustoja, jäsenvaltioiden verkostoja ja erityisiä EU:n välineitä³⁴. Komissio pyrkii myös parantamaan start-up- ja scale-up-yritysten innovatiivisten ratkaisujen integrointia **Global Gatewayn** arvoketjuihin ja hyödyntämään sen tukea tarjoavia rahoitusvälineitä, jotta yritysten pääsyä kehittyville markkinoille voitaisiin parantaa.

Toimet

- Komissio käynnistää **Lab to Unicorn -aloitteen** nopeuttaakseen tutkimustulosten kaupallistamista. Aloitteessa komissio aikoo
 - tukea vahvoihin yliopistoekosysteemeihin juurtuneita johtavia **eurooppalaisia start-up- ja scale-up-keskuksia** verkostoitumisessa ja rajat ylittävässä yhteistyössä, jotta start-up- ja scale-up-yritykset voisivat hyödyntää toistensa palveluita, infrastruktuureita ja yrityksiä, ja lisäksi synergiaa olemassa olevien verkostojen kanssa hyödynnetään tarvittaessa (2026);
 - laatia **lisensointia, rojaltien ja tulojen jakamista ja pääomaosakkuutta koskevat ohjeet akateemisille laitoksille ja keksijöille** näiden kaupallistaessa teollis- ja tekijänoikeuksia ja perustaessa spin-off-yrityksiä – parhaiden kaupallisten käytäntöjen mukaisesti – sekä tukea teknologiansiirtotoimistojen valmiuksien kehittämistä ja ”yritysrakentajien” roolin luomista tutkimusorganisaatioissa, kuten tutkimus- ja teknologiaorganisaatioissa, tutkimusinfrastruktuureissa ja yliopistoissa (2026);
 - antaa oikeudellisia ja täytäntöönpanoon liittyviä **ohjeita sovellettavista valtioneuvoston päätöksistä** start-up-yritysten tukemiseksi selventämällä edellytyksiä, joiden mukaisesti yliopistot ja julkiset tutkimusorganisaatiot voisivat myöntää teollis- ja tekijänoikeuksia valtioneuvoston päätöksien mukaisesti (2026).
- Komissio aikoo ehdottaa **innovointimyönteisiä hankintoja** koskevia toimenpiteitä. Niitä ovat erityisesti seuraavat:

³⁴ Esimerkiksi verkkoalustoja, kuten komission Access2Markets-portaalia, erityisiä neuvontapalveluja EU:n ulkopuolisissa maissa, komission tukemia verkostoja, kuten Enterprise Europe Networkia, sekä kansallisia ja eurooppalaisia kauppakamareita EU:ssa tai potentiaalisilla ulkomaisilla markkinoilla.

- **EU:n julkisia hankintoja koskevien direktiivien tarkistamisen** yhteydessä komissio etsii keinoja parantaa ja yksinkertaistaa mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin ottaen huomioon start-up- ja scale-up-yritysten tarpeet. Julkisessa kuulemisessa tarkastellaan myös kysymyksiä, jotka ovat erityisen merkityksellisiä start-up- ja scale-up-yritysten kannalta. Tällaisia ovat esimerkiksi ylimäärittelyn ja liiallisten rahoitusvaatimusten välttäminen tarjousasiakirjoissa sekä innovointimyönteisempien teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien säännösten ja arvoanalyysin käyttöönotto.
- **Puolustus- ja turvallisuusalan julkisia hankintoja koskevan EU:n direktiivin** tarkistamisen yhteydessä komissio etsii keinoja edistää start-up- ja scale-up-yritysten sisällyttämistä hankintoihin ja ottaa huomioon EU:n mahdollisen etusijan hankinnoissa EU:n kilpailukyvyyn ja teknologisen suvereniteetin vahvistamiseksi.
- Edellä mainittua täydentävän **eurooppalaisen innovaationsäädöksen** yhteydessä komissio etsii keinoja lisätä kokonaissijoituksia julkisiin ja yksityisiin innovaatiohankintoihin kaikkialla Euroopassa sekä i) nopeuttaa EU:n julkisia hankintoja koskevien direktiivien ulkopuolelle jäävien tutkimus- ja kehityspalvelujen julkisia hankintoja, kuten esikaupallisia hankintoja, ja ii) kannustaa yksityisiä hankkijoita käyttämään innovatiivisia hankintastrategioita.

Komissio tukee edellä mainittuja lainsäädäntötoimenpiteitä **muilla kuin lainsäädännöllisillä tukitoimenpiteillä**, kuten i) jatkamalla kansallisten innovaatiohankintoja koskevien politiikkakehysten ja sijoitusten EU:n laajuista seurantaa ja sisällyttämällä sen eurooppalaisen tutkimusalueen ja Euroopan innovaatiojärjestelmän tulostauluihin, ii) vahvistamalla EU:n tutkimus- ja innovointirahoituksen tarjoamaa tukea julkisille ostajille strategisten alojen ja teknologioiden yhteisten innovaatiohankintojen toteuttamiseksi sekä iii) vahvistamalla innovaatiohankintojen kansallisten osaamiskeskusten eurooppalaista verkostoa ja laajentamalla sitä edelleen kaikkiin jäsenvaltioihin.

5. HUIPPUOSAAJIEN TUKEMINEN EUROOPASSA

Start-up-yrityksen menestys riippuu vahvasti korkean osaamistason lahjakkuuksien saatavuudesta. Jotkin EU:n jäsenvaltiot ovat toteuttaneet aloitteita, kuten diginomadien viisumijärjestelmiä, e-asukkuuden digitaalisia henkilöllisyystodistuksia ja koulutettujen työntekijöiden ohjelmia, huippuosaajien houkuttelemiseksi. Näiden järjestelmien tarkoituksena on helpottaa korkean osaamistason hakijoiden uudelleensijoittumista, mikä puolestaan helpottaisi start-up-yritysten mahdollisuuksia hyödyntää maailmanlaajuisia osaamisreserviä. Myös EU:n osaamisreservi ja osaamiskumppanuudet auttavat räätälöidysti rekrytoimaan osaavia kolmansien maiden kansalaisia niillä aloilla, joilla osaavaa työvoimaa tarvitaan eniten. Lisäksi 59 prosentilla eurooppalaisista start-up-yrityksistä on hajautettuja etätyötiimejä, ja suunnittelutiimeistä 78 prosenttia työskentelee etänä. Tämä kehityssuuntaus on edistänyt alueellisen aivovuodon ehkäisemistä sekä auttanut start-up-yrityksiä hyödyntämään laajempaa eurooppalaista osaamisreserviä ja minimoimaan toimintakustannukset. Vero- ja sosiaaliturvavelvoitteiden monimutkaisuus haittaa kuitenkin edelleen työskentelyä rajat ylittävissä etätyötiimeissä.

Aloitteista huolimatta kilpailu osaavista lahjakkuuksista on edelleen kovaa. Ongelmaan vaikuttavat rajat ylittävän liikkuvuuden esteet, erityisesti tutkintojen tunnustamisen esteet, hyödyntämätön akateeminen potentiaali, naisten merkittävä aliedustus ja rajallinen monimuotoisuus. Lisäksi start-up-yritykset eivät useinkaan pysty tarjoamaan samanlaisia palkkoja ja etuja kuin suuremmat yritykset, mikä vaikeuttaa huipputyöntekijöiden houkuttelua. **Työsuhteoptioihin** liittyvät monimutkaisuudet, kuten verokohtelun erot EU:n jäsenvaltioissa, luovat lisää haasteita start-up-yrityksille, kun ne tarjoavat muuta kuin rahallista vastinetta osaavien lahjakkuuksien houkuttelemiseksi.

Myös yrittäjyyskoulutukseen liittyy merkittävä ongelma³⁵. Vain alle 50 prosentilla ylempään perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen opiskelijoista EU:ssa on mahdollisuus jonkinlaiseen yrittäjyyskoulutukseen, mikä haittaa tulevien yrittäjien kehittymistä³⁶. Lisäksi nykyisistä akateemisen tutkimustuloksen hallinta- ja kaupallistamiskehyksistä puuttuu usein tarvittavia kannustimia, koska yliopistot asettavat akateemisen julkaisemisen kaupallistamisen edelle.^{37, 38}

Osaamisvajeen korjaamiseksi on olennaisen tärkeää parantaa yrittäjyyskoulutusta ja varmistaa, että opiskelijat saavat innovointiin ja työpaikkojen luomiseen tarvittavat taidot, ajattelutavan ja selviytymiskyvyn. Ohjelmat olisi sovitettava paremmin yhteen teollisuuden tarpeiden kanssa, jotta opiskelijat saisivat käytännön tietämystä. Lisäksi se, että edistetään **sukupuolijakauman tasapainoa johtoasemissa ja monimuotoisuutta** start-up-ekosysteemissä, auttaa vahvemman ja joustavamman osaamisjatkumon rakentamisessa. **Yliopistojen tulisi myös keskittyä enemmän tutkimuksen kaupallistamiseen** kannustamiseen ja asianmukaisten palkitsemisrakenteiden luomiseen tutkijoille, jotka

³⁵ Euroopan komissio, *Osaamisunioni*, 2025, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_fi.

³⁶ Euroopan komissio, *Yrittäjyys 2020 -toimintasuunnitelma*.

³⁷ [Challenges in academic commercialisation: a case study of the scientists' experiences](#).

³⁸ Draghin raportti, 2024, s. 241.

osallistuvat spin-off-yritysten perustamiseen ja tietämyksen siirtoon. **Työsuhdeoptioiden** kohtelun tiettyjen näkökohtien, kuten verotuksen, yhdenmukaistaminen kaikissa EU:n jäsenvaltioissa vähentäisi hallinnollista monimutkaisuutta ja kannustaisi useampia start-up-yrityksiä tarjoamaan työsuhdeoptioita kilpailuetuina. Saadakseen osajat jäämään start-up-yritysten olisi jatkettava etätyömallin käyttämistä varmistaen samalla, että ne selviytyvät hyvin terveydenhuoltoon, hoitovelvollisuuksiin, sosiaaliturvamaksuihin ja eläkeverotukseen liittyvistä haasteista.

EU:n sinistä korttia koskeva direktiivi ja ehdotus pitkään oleskelleita henkilöitä koskevaksi direktiiviksi ovat keskeisiä toimia, joilla helpotetaan EU:n ulkopuolisten, korkean osaamistason lahjakkuuksien houkuttelemista Eurooppaan ja pitämistä alueella. Sininen kortti on kuitenkin tarkoitettu ensisijaisesti työntekijöille – ei start-up-yritysten perustajille tai innovatiivisille yrittäjille. Joissakin jäsenvaltioissa on kansallisia järjestelmiä, mutta prosessi on edelleen hajanainen ja monimutkainen. Työ- ja oleskelulupamenettelyjen virtaviivaistaminen auttaisi luomaan entistä yhtenäisemmän, tehokkaamman järjestelmän. Lisäksi kansainvälinen rekrytointi EU:n ulkopuolisista maista olisi olennaisen tärkeää, jotta voitaisiin vastata erityisosaamisen kasvavaan kysyntään kaikilla start-up-ekosysteemin tasoilla.

Toimet

Komissio aikoo käynnistää **Blue Carpet -aloitteen**, jolla tuetaan EU:sta ja EU:n ulkopuolisista maista tulevien huippuosaajien ja monipuolisten lahjakkuuksien houkuttelemista Eurooppaan ja pitämistä alueella. Osana tätä aloitetta komissio aikoo (2025–2026)

- aktiivisesti edistää ja vahvistaa **yrittäjä- ja täydennyskoulutusta** muun muassa EIT:n kautta sekä edistää sukupuolijakaumaltaan tasapainoista ja monimuotoista osallistumista,
- laatia **sellaista akateemisen urakehityksen kehystä koskevan suunnitelman**, jossa palkittaisiin tutkimuksen kaupallistamistoimista – kuten siirtymisestä yliopistosta teollisuuteen ja takaisin – esimerkiksi akateemisen henkilöstön arviointi- ja ylennyskriteereissä, osana *Osaamisunioni*-tiedonannossa mainittua akateemisen henkilöstön osaamiskehystä³⁹,
- selvittää parhaita käytäntöjä, jotka koskevat **työsuhdeoptioiden käsittelyä start-up-yrityksissä, esimerkiksi lainsäädännöllisten toimenpiteiden harkitsemista tiettyjen työsuhdeoptioiden kohteluun liittyvien näkökohtien yhdenmukaistamiseksi**,
- ehdottaa suositusta **rajat ylittäviin etätyöntekijöihin liittyvien veroesteiden poistamiseksi** start-up- ja scale-up-yrityksiltä,
- esittää **oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskevan paketin**, jossa muun muassa selvennetään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevia sääntöjä rajat ylittävän etätyön tapauksessa, sekä **osaamisen siirrettävyyttä koskevan aloitteen**, jolla helpotettaisiin ja yksinkertaistettaisiin tutkintojen tunnustamista myös kolmansien maiden kansalaisten osalta (2026),

³⁹ [Tiedonanto. Osaamisunioni.](#)

- hyväksyä **EU:n viisumistrategian**, johon sisältyy toimenpiteitä, joilla houkutellaan kolmansista maista tulevia korkean osaamistason opiskelijoita, tutkijoita, yrittäjiä ja koulutettuja työntekijöitä EU:hun esimerkiksi hyödyntämällä mahdollisimman tehokkaasti opiskelijoita ja tutkijoita koskevaa direktiiviä ja sinistä korttia koskevaa direktiiviä erityisesti start-up-yritysten perustajien osalta (vuoden 2025 viimeinen neljännes),
- pilotoida **monialaista oikeudellista yhdyskeskusta koskevan aloitteen**, jossa keskitytään erityisesti tieto- ja viestintätekniiseen osaamiseen (vuoden 2025 viimeinen neljännes) ja joka on käytännössä keskitetty asiointipiste tiedon ja avun tarjoamiseksi tieto- ja viestintätekniikan alan korkean osaamistason ammattilaisille, opiskelijoille ja tutkijoille, jotka ovat kiinnostuneita EU:ssa työskentelemisestä,
- aloittaa kohdennettuja tiedotustoimia **EU:n sinistä korttia koskevan direktiivin edistämiseksi** EU:n ulkopuolelta tulevien korkean osaamistason työntekijöiden ja työnantajien keskuudessa tarkoituksena tiedottaa EU:n sinisen kortin eduista, kuten siitä, että EU:n sinisen kortin haltijalla ja hänen perheenjäsenillään on mahdollisuus saada helpommin EU:n alueella pitkään oleskelleen henkilön asema,
- **kannustaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön nopeutettuja järjestelmiä**, joilla mahdollistettaisiin se, että hyväksyttävät start-up-yritysten perustajat saisivat oleskelu- ja työluvan yksinkertaistettujen, nopeutettujen menettelyjen mukaisesti,
- **yksinkertaistaa ja vahvistaa olemassa olevia EURAXESS-palveluja innovoijille** muun muassa tarjoamalla räätälöityä tukea EU:n ulkopuolisille osajille ja antamalla olennaista tietoa eri EU:n jäsenvaltioissa sovellettavista menettelyistä.

6. INFRASTRUKTUURIN, VERKOSTOJEN JA PALVELUJEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET

Start-up-yritykset tarvitsevat huipputason tutkimusta, teknologiaresursseja ja asiantuntemusta uusien tuotteiden nopeaan testaamiseen, laajentamiseen ja validointiin, mikä lyhentää markkinoille pääsyyn kuluvaan aikaan ja parantaa kaupallistamisen onnistumisen mahdollisuuksia. Tätä tuetaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelmalla rahoittamalla Euroopan suurteholaskennan yhteisyritystä. Siihen kuuluu tulevaisuudessa 13 uutta tekoälytehdasta, jotka tarjoavat laskentatehoa ja räätälöityä tukea pk-yrityksille ja start-up-yrityksille.⁴⁰

Kohdennettua apua tarjoavat muun muassa **Enterprise Europe Network**, eurooppalaiset **digitaali-innovaatiokeskittymät** ja **EIT**. Näistä resursseista huolimatta **tietovajeet, monimutkaiset käyttöoikeusprosessit** ja hajanaiset **teollis- ja tekijänoikeuksien hallintaa koskevat sopimukset** ovat edelleen merkittäviä esteitä. Monilla start-up-yrityksillä on vaikeuksia navigoida **palveluviidakossa**, eivätkä ne pysty helposti tunnistamaan oikeita **tutkimusinfrastruktuureja** tai rahoitusmahdollisuuksia. Selkeiden yhteyspisteiden puute sekä rahoituksen, palvelujen ja tiedon hajanainen saatavuus pahentavat ongelmaa, ja start-up-yritykset jäävät ilman virtaviivaisia väyliä tuen saamiseen. Lisäksi julkisten infrastruktuurien käyttömahdollisuuksia koskevia valtioneuvoston päätöksiä pidetään joskus epäselvinä.

Start-up-yritysten, scale-up-yritysten, innovoijien ja sijoittajien on saatava nopeammin ja paremmin käyttöönsä kukoistamiseen ja kasvuun tarvitsemiaan resursseja. Tulevan Euroopan kilpailukykyrahaston yhteydessä komissio aikoo virtaviivaistaa olemassa olevat EU:n tietotekniikkakeskukset. Tarkoituksena on perustaa yksi digitaalinen yhteyspiste, jonka kautta eurooppalaiset innovoijat, sijoittajat ja palveluntarjoajat voivat löytää, vertailla ja käyttää rahoitusohjelmia, -palveluita ja -infrastruktuuria. Aloite täydentää EIP:n TechEU-foorumia.

Toimet

- Komissio laatii **teollisten käyttäjien mahdollisuuksia käyttää tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja koskevan peruskirjan**. Peruskirjaa sovelletaan myös start-up-yrityksiin ja scale-up-yrityksiin. Komissio myös tarvittaessa yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa käyttömahdollisuuksia ja sopimusehtoja. Lisäksi komissio tukee taloudellisesti start-up-yritysten mahdollisuuksia käyttää tekoälylaskentapalveluja (2025).
- Peruskirjan pohjalta **eurooppalainen innovaationsäädös** edistää edelleen **lainsäädännöllisten toimenpiteiden** kautta innovatiivisten yritysten mahdollisuuksia käyttää eurooppalaisia tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureita (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes).
- Komissio antaa oikeudellisia ja täytäntöönpanoon liittyviä **ohjeita sovellettavista valtioneuvoston päätöksistä** selventääkseen edellytyksiä, joiden mukaisesti yliopistot ja julkiset tutkimusorganisaatiot voivat myöntää infrastruktuurin käyttöoikeuksia valtioneuvoston päätösten mukaisesti (2026).

⁴⁰ Otetaan käyttöön tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelman yhteydessä.

7. EDISTYMISEN MITTAAMINEN

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä EU:n määritelmää start-up-yrityksille, scale-up-yrityksille eikä innovatiivisille yrityksille. EU:n jäsenvaltioista 11 on hyväksynyt start-up-yrityksen oikeudellisen määritelmän⁴¹ ja viisi scale-up-yrityksen oikeudellisen määritelmän⁴². Lisäksi yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ja Horisontti Eurooppa -asetuksessa vahvistetaan EU:n tason määritelmät eri tarkoituksia varten. Tämä luo epävarmuutta ja vaikeuttaa tiedon keräämistä ja ekosysteemin tilan arviointia tietyinä ajankohtana – puhumattakaan kohdennettujen politiikkatoimien suunnittelusta tämäntyyppisille yrityksille. Euroopan innovaatioiden tulostaulu ja Eurostatin yritystoiminnan rakennetilastot tarjoavat arvokasta tietoa kasvuyrityksistä ja eurooppalaisista innovaatioekosysteemeistä, mutta niiden tulkittavuutta heikentää standardien ja yleisesti hyväksytyjen määritelmien puute.

Tätä taustaa vasten tarvitaan yhdenmukaistetut määritelmät start-up-yrityksille, scale-up-yrityksille ja innovatiivisille yrityksille, jotta voidaan paitsi mitata strategian ja sen politiikkatoimien vaikutuksia myös mahdollistaa se, että komissio voi ehdottaa kohdennettuja, täydentäviä yksinkertaistamis- tai tukitoimenpiteitä näille yritysluokille.

Toimet

- Komissio ehdottaa **määritelmiä start-up-yrityksille, scale-up-yrityksille ja innovatiivisille yrityksille** ottaen huomioon pk-yritysten ja pienten midcap-yritysten jo olemassa olevat määritelmät. (Vuoden 2026 ensimmäinen neljännes.)
- Komissio perustaa **eurooppalaisen start-up- ja scale-up-tulostaulun**, jolla mitataan eurooppalaisten ja kansallisten start-up- ja scale-up-ekosysteemien tuloksellisuutta tiettyjen indikaattoreiden perusteella. Indikaattoreihin sisältyvät muun muassa start-up-yritysten, scale-up-yritysten, kentaurien ja yksisarvisten määrät. Tulostaulua käytetään myös strategian vaikutusten mittaamiseen käyttämällä seuraavia **kolmea keskeistä tulosindikaattoria**: 1) start-up-yritysten määrän kasvu EU:ssa, 2) kentaurien määrän kasvu EU:ssa ja 3) yksisarvisten määrän kasvu EU:ssa (vuodesta 2026 alkaen) sekä se, miten nämä määrät vertautuvat maailmanlaajuisiin kilpailijoihin.
- Komissio toteuttaa **vuotuisen start-up- ja scale-up-tutkimuksen** arvioidakseen innovatiivisten yritysten perustajien käsitystä EU:n sääntely-ympäristön parantumisesta ajan mittaan (vuodesta 2026 alkaen).

⁴¹ BG, DK, EE, EL, HU, IT, LV, LT, PT, SI ja ES.

⁴² BG, DK, EE, EL ja PT.

PÄÄTELMÄT

Eurooppa on ratkaisevassa vaiheessa, ja start-up- ja scale-up-yritysten asettaminen Euroopan kilpailukykyohjelman keskiöön on olennaisen tärkeää tulevan kasvun ja vaurauden edistämiseksi. EU:n start-up- ja scale-up-strategia muodostaa Euroopan komission vision ja perustan muutokselle hyödyntäen Euroopan vahvuuksia ja tarttuen samalla nykyisen geopoliittisen toimintaympäristön tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Strategiassa noudatetaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja yksinkertaistetaan prosesseja start-up-yritysten kehityksen kaikissa vaiheissa. Siinä yhdistetään lyhyen aikavälin toimet ja pitkän aikavälin uudistukset sellaisen ekosysteemin luomiseksi, jossa start-up-yritykset voivat menestyä millä tahansa alalla – ja päättää jäädä Eurooppaan tai siirtää toimintansa sinne. Lisäksi siinä otetaan huomioon EU:n ehdokasvaltioiden asteittainen integraatio.

Onnistumisen avain on nopea, tehokas täytäntöönpano. Keskeiset välitavoitteet, kuten eurooppalainen innovaatio sääädös ja yritysten 28. järjestelmä, ovat ratkaisevan tärkeitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiaan sisällytetään toimintapoliittinen, lainsäädännöllinen ja taloudellinen tuki, ja siinä keskitytään vahvasti vastuuvellisuuteen selkeiden seurantavälineiden avulla. Euroopan komissio aikoo näyttää esimerkkiä ottamalla start-up- ja scale-up-yhteisön mukaan suunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen muun muassa järjestämällä säännöllisiä kokouksia eurooppalaisten yksisarvisten ja kentaurien kanssa.

Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää onnistumisen kannalta. Euroopan innovaationeuvoston foorumi seuraa edistymistä ja muuttaa kunnianhimon toiminnaksi, ja poliittinen tuki puolestaan on ratkaisevan tärkeää strategian tavoitteiden oikea-aikaisen ja tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi.

On aika tehdä Euroopan unionista innovoinnin perimmäinen kohde, joka antaa start-up- ja scale-up-yrityksille mahdollisuuden kasvaa, laajentua ja menestyä – nimenomaan Euroopassa.

Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia, Eurooppa-neuvostoa, neuvostoa ja sidosryhmiä hyväksymään EU:n start-up- ja scale-up-strategian ja osallistumaan aktiivisesti siinä esitettyjen aloitteiden toteuttamiseen.

Komissio raportoi strategian täytäntöönpanosta vuoden 2027 loppuun mennessä.

EU:N START-UP- JA SCALE-UP-STRATEGIA

YHTEENVETO TOIMISTA

<u>I. INNOVOINNILLE SUOTUISA SÄÄNTELY</u>
Toimet
<ul style="list-style-type: none">• Yritysten 28. järjestelmä (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes)• Eurooppalaiset yrityslompakot (vuoden 2025 viimeinen neljännes)• Eurooppalainen innovaatiosäädös (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes)• Innovointia koskeva vapaaehtoinen stressitesti (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes)• Säätelytaakan vähentäminen strategisilla aloilla (vuodesta 2025 alkaen)• Standardointiasetuksen tarkistaminen (2026)• Tutkimus yritysten rakenneuudistuksista (2026)
<u>II. PAREMPI RAHOITUS START-UP- JA SCALE-UP-YRITYKSILLE</u>
Toimet
<ul style="list-style-type: none">• Euroopan innovaationeuvoston laajentaminen ja yksinkertaistaminen (2025)• Scaleup Europe -rahasto (2026)• Eurooppalainen innovaatioinvestointisopimus (2026)• Turvallisuus- ja puolustusalan start-up- ja scale-up-yrityksiä koskevat eurooppalaiset investointivälineet (2026)• Teollis- ja tekijänoikeuksien arvonmäärittästä koskeva kehys (vuoden 2027 toinen neljännes)• Tuki eurooppalaisille enkelisijoittajille (2026)• 'Vaikeuksissa olevan yrityksen' määritelmän uudelleentarkastelu (vuoden 2025 toisesta neljänneksestä alkaen)• Horisontaalisia sulautumia ja ei-horisontaalisia sulautumia koskevien suuntaviivojen uudelleentarkastelu (2027)• Eurooppalainen yritysverkosto (2026)
<u>III. NOPEA MARKKINOILLE PÄÄSY JA LAAJENTUMINEN</u>
Toimet
<ul style="list-style-type: none">• Lab to Unicorn -aloite (2026)• Innovointimyönteisiä hankintoja koskevat toimenpiteet (2025–2026)

IV. HUIPPUOSAAJIEN TUKEMINEN EUROOPASSA

Toimet

- Blue Carpet -aloite (2025–2026)
- Oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskeva paketti (2026)

V. INFRASTRUKTUURIN, VERKOSTOJEN JA PALVELUJEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET

Toimet

- Teollisten käyttäjien mahdollisuuksia käyttää tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja koskeva peruskirja (2025)
- Eurooppalainen innovaationsäädös, jolla edistetään innovatiivisten yritysten mahdollisuuksia käyttää eurooppalaisia tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja (vuoden 2026 ensimmäinen neljännes)
- Ohjeet sovellettavista valtioneuvoston päätöksistä yliopistoille ja julkisille tutkimusorganisaatioille infrastruktuurin käyttöoikeuksien myöntämisen osalta (2026)

VI. EDISTYMISEN MITTAAMINEN

Toimet

- Start-up-yritysten, scale-up-yritysten ja innovatiivisten yritysten määrittäminen (2026)
- Vuotuinen start-up- ja scale-up-tutkimus (vuodesta 2026 alkaen)
- Eurooppalainen start-up- ja scale-up-tulostaulu (vuodesta 2026 alkaen)